

Hændelsesforløb

2001	
14. december 2001	Folketingsbeslutning B37 om bl.a. danske specialoperationsstyrkers deltagelse i Operation Enduring Freedom i Afghanistan.
2002	
9. januar - 28. februar 2002	Tolken var udsendt med det danske specialoperationsstyrkebidrag.
17. januar 2002	Den danske ambassade i Washington oplyste i en fax til Udenrigsministeriet, at USA fortsat ikke havde afklaret, hvilken status de tilbageholdte fanger ville opnå. Det blev samtidig oplyst, at forsvarsminister Rumsfeld havde brugt udtrykket "unlawful combattants". Man brugte bevidst ikke udtrykket krigsfanger. Ambassaden havde dog i State Department fået oplyst, "...at "detainees" afgjort vil blive behandlet i overensstemmelse med Geneve-konventionen".
18. januar 2002	Udenrigsministeriet udarbejdede notat om "USA behandling af internerede fra Al-Qaeda og Taleban". Det fremgår bl.a. heraf: "Ambassaden i Washington har i State Department fået oplyst, at "internerede" afgjort vil blive behandlet i overensstemmelse med Geneve-konventionerne. Notatet blev sendt til Forsvarsministeriet og Statsministeriet.
22. januar 2002	Udenrigsministeren besvarede spørgsmål US 24 i Folketingets spørgetid, om regeringen har tillid til at USA behandler tilbageholdte i overensstemmelse med internationale forpligtelser.
23. januar 2002	Ambassaden i Washington indberettede den 23. januar 2002 til Udenrigsministeriet om forsvarsminister Rumsfelds udtalelser vedrørende behandlingen af tilbageholdte i amerikansk varetægt. Heraf fremgik, at den amerikanske forsvarsminister lagde stor vægt på at udbrede kendskabet til, at fangerne blev behandlet i overensstemmelse med humanitær folkeret.
30. januar 2002	Udenrigsministeren besvarede mundtlige § 20 spørgsmål S541 og S542 i folketingsalen. Det fremgår bl.a. heraf at regeringen havde tillid til, at USA behandler tilfangetagne i overensstemmelse med sine internationale forpligtelser.
7. februar 2002	Præsident Bush's memorandum om amerikansk politik med hensyn til behandling af tilbageholdte, som tilhørte Al Qaeda og Taliban.
7. februar 2002	Ambassaden i Washington indberettede: "Det Hvide Hus annoncerede i dag, at præsident Bush har vurderet, at Geneve-konventionen finder anvendelse i forhold til de tilfangetagne, der

	tilhører Taliban. Dette gælder ikke Al Qaeda-fanger, selvom det understreges, at begge typer fanger vil blive behandlet i overensstemmelse med konventionens principper. Under henvisning til Geneve-konventionens artikel 4 vil Taliban-fangerne imidlertid ikke komme i betragtning til POW-status".
9. februar 2002	ICRC pressemeddelelse. ICRC hilste det velkomment, at USA havde bekræftet, at 3. Geneve-konvention fandt anvendelse i Afghanistan.
11. februar 2002	Ambassaden i Washington fremsendte to dokumenter til Udenrigsministeriet om status for fangerne på Guantanamo. Der var tale om et fact sheet samt en presseerklæring. De to papirer blev overgivet til ambassaden af en embedsmand i State Department med ansvar for Danmark, der tillige havde instruktion om telefonisk at oplæse en række punkter, der svarede til Det Hvide Hus' pressekonference den 7. februar.
13. februar 2002	Danske specialoperationsstyrker deltog i en operation i Afghanistan, hvor danske styrker tilbageholdte tre mænd. De tre mænd blev frigivet samme dag efter endt udspørgen hos amerikanerne.
17. marts 2002	Danske styrker deltog natten mellem den 17. - 18. marts i en operation i Afghanistan, hvor danske styrker tilbageholdte 31 personer. De 31 personer blev efter endt udspørgning hos amerikanerne rapporteret frigivet den 19. marts 2002.
21. marts 2002	Møde mellem statsministeren og blandt andre den daværende forsvarsminister, den daværende chef for Forsvarets Efterretningstjeneste samt den daværende chef for Forsvarsstaben. Mødet var en generel orientering af statsministeren om forsvarrets internationale operationer, herunder bl.a. Afghanistan, forud for ministerens rejse til USA den 24. -27. marts 2002.
23. marts 2002	Artikel i Associated Press (Sangasar, Afghanistan). Det fremgik af artiklen, at et antal personer skulle have været udsat for ukorrekt behandling, mens de har været i amerikansk varetægt.
2003	
Foråret 2003	Amnesty International's Årsrapport fra 2003, omhandlende perioden januar-december 2002. Rapporten omtalte en operation, der fandt sted i Afghanistan den 17. marts 2002, hvor 31 personer blev tilbageholdt. Ifølge rapporten har der været fremsat beskyldninger om mishandling af tilbageholdte af amerikanske styrker.
2004	
Januar 2004	Forsvarets Personelstab blev, i forbindelse med at der blev rejst en arbejdsskadesag, bekendt med at en dansk tolk udsendt til Afghanistan i januar-februar 2002 havde fremsat påstande om, at han var vidne til, at amerikanske soldater udsatte tilbageholdte for mishandling og

	krænkende behandling.
Marts 2004	Human Rights Watch udgav rapport om "Enduring Freedom: Abuses by U.S. Forces in Afghanistan". Rapporten omtalte en operation, der fandt sted den 17. marts 2002 i Afghanistan, hvor mere end 30 anti-Taleban personer sandsynligvis ved en fejl blev arresteret. De blev taget med til Kandahar lufthavn, hvor de fik hætter over hovedet. Flere af dem påstod, at de var blevet sparket af amerikanske soldater.
April 2004	Mishandling i Abu Ghraib fængslet i Irak blev kendt i en bredere offentlighed.
18. maj 2004	Folketingsmedlem Søren Søndergaard stillede følgende § 20 spørgsmål S 3926 til forsvarsministeren: "Vil ministeren oplyse, hvor mange personer danske tropper i Afghanistan har taget som krigsfanger henholdsvis tilbageholdt, hvem de er overdraget til, samt hvad der siden er sket med dem?".
27. maj 2004	Forsvarsministeren besvarede § 20 spørgsmål S 3926: "Forsvarskommandoen har oplyst, at de danske styrker ikke har taget krigsfanger i Afghanistan. Danske styrker i Afghanistan har i samarbejde med de amerikanske styrker været med til at tilbageholde 34 personer. Alle disse 34 personer er efterfølgende blevet frigivet i Afghanistan."
Primo juni 2004	Sagen vedr. tolken kom til forsvarschefen kendskab, hvorefter forsvarsministeren blev orienteret. Forsvarschefen besluttede umiddelbart, at anklagerne var alvorlige, og at Forsvarets Auditørkorps skulle foretage en strafferetlig undersøgelse.
4. juni 2004	Statsministeren besvarede § 20 spørgsmål S 4201 om overførelse af eventuel tilfangetagne til en anden stat: "Danmark kan således kun overføre eventuelt tilfangetagne krigsfanger til en anden stat, som har tiltrådt konventionen, og som har vilje og evne til at bringe konventionens bestemmelser i anvendelse, herunder at behandle de tilbageholdte personer humant. Hvorvidt disse betingelser er opfyldt vil afhænge af en konkret vurdering af den enkelte situation, hvor en eventuel overførelse påtænkes."
9. juni 2004	Forsvarsministeren redegjorde i Det Udenrigspolitiske Nævn om bl.a. tolkesagen.
	2005
17. januar 2005	Forsvarets Auditørkorps afleverede resultatet af undersøgelsen vedrørende tolkesagen i form af en fortrolig rapport.
18. januar	Forsvarets Auditørkorps udsendte pressemeddelelse i anledning af den færdiggjorte rapport om

2005	tolkesagen.
25. januar 2005	Forsvarsministeren orienterede om resultatet af auditørundersøgelsen på et møde i Det Udenrigspolitiske Nævn.
2. marts 2005	Forsvarschefen modtog et brev fra tolken, der anmodede om et møde.
21. marts 2005	Der afholdtes et møde mellem forsvarschefen og tolken.
22. marts 2005	Forsvarschefen fremsendte referat af møde med tolken til Forsvarets Auditørkorps, som ikke fandt grundlag for at genoptage den strafferetlige undersøgelse.
21. juni 2005	På et møde i Det Udenrigspolitiske Nævn, var der en drøftelse vedr. den aftale Forsvarsministeriet netop havde indgået med Afghanistan vedr. tilbageholdte personer. I forbindelse med den drøftelse, svarede forsvarsministeren på et spørgsmål, at "...danske soldater ikke havde tilbageholdt nogen". Det skal understreges, at forsvarsministerens svar rettede sig mod den danske <u>ISAF</u> styrke i Afghanistan, som overdragelsesaftalen omhandlede (jf. dagsordenspunkt 5 "Indgåelse af aftale med Afghanistan om overdragelse af personer" i UPN). Det danske styrkebidrag til ISAF har på dette tidspunkt ikke tilbageholdt personer i Afghanistan.
7. september 2005	I forbindelse med den øgede åbenhed om Jægerkorpset og dets aktiviteter i Afghanistan under Operation Enduring Freedom foretog forsvarret en præsentation af de danske specialoperationsstyrker på Flyvestation Aalborg. Heri deltog bl.a. pressen og politikere fra Folketingets Forsvarsudvalg. Samme dag blev den daværende chef for Jægerkorpset interviewet af Christoffer Guldbrandsen, der under interviewet fremførte, at visse af de personer, som danske styrker har tilbageholdt, skulle være endt på Guantanamo.
12. september 2005	Forsvarsministeren oversendte redegørelse om tolkesagen til Det Udenrigspolitiske Nævn og Folketingets Forsvarsudvalg.
13. september 2005	Forsvarsministeriet oversendte notat om forskellen mellem krigsfanger og tilbageholdte personer til Det Udenrigspolitiske Nævn og Folketingets Forsvarsudvalg.
27. september 2005	Forsvarsministeren redegjorde i Det Udenrigspolitiske Nævn om bl.a. tolkesagen.
7. december 2005	Forsvarsministeren blev interviewet af journalist Christoffer Guldbrandsen. Mod slutningen af interviewet, anførte Guldbrandsen, at personer tilbageholdt af danske styrker var endt på Guantanamo, samt at de 31 personer, der blev tilbageholdt under operationen den 17. marts 2005, var blevet mishandlet.

9. december 2005	Forsvarsministeren skrev til forsvarschefen og udbad sig forsvarschefens bemærkninger til de fremsatte påstande.
15. december 2005	På baggrund af forsvarsministerens brev til forsvarschefen den 9. december 2005, blev der afholdt et møde i Forsvarskommandoen. Tilstede var repræsentanter fra Forsvarskommandoen, Hærens Operative Kommando og soldater fra specialoperationsstyrkeoperationen i Afghanistan.
16. december 2005	Forsvarschefen svarede forsvarsministeren på brevet af 9. december 2005. Af forsvarschefens brev fremgik, at Forsvarskommandoen havde gennemgået de relevante situationsrapporter og haft samtaler med nøglepersonellet ved Hærens Operative Kommando samt personer i den danske specialoperationsstyrke, der deltog i operationen. Forsvarschefen konstaterede, at der ikke i Forsvarskommandoen, Hærens Operative Kommando eller ved de danske specialoperationsstyrker var informationer, der kunne bekræfte eller på anden måde understøtte påstandene om mishandling.
21. december 2005	Forsvarsministeriet fremsendte en klassificeret anmodning til Pentagon om oplysninger om den amerikansk ledede operation natten mellem den 17. og 18. marts 2002 i Afghanistan. I henvendelsen blev Pentagon anmodet om at bekræfte, at de personer, som danske styrker har deltaget i tilbageholdelsen af, var blevet frigivet, ligesom der efterspurgtes oplysninger, der indikerede, at de tilbageholdte måtte være blevet udsat for overgreb. Endvidere blev der spurgt til oplysninger, der underbyggede påstandene om, at tilbageholdte skulle være blevet overført til Guantanamo. Medlemmerne af det Udenrigspolitiske Nævn blev i forbindelse med besvarelsen af § 20 spørgsmål S 5687 den 27. juni 2006 tilbudt at se Forsvarsministeriets brev til Pentagon.
21. december 2005	Forsvarsministeriet orienterede Statsministeriet om, at forsvarsministeren var blevet interviewet af journalist Christoffer Guldbrandsen om de danske specialoperationsstyrkers deltagelse i Operation Enduring Freedom. Det blev nævnt, at journalisten under interviewet fremførte påstand om, at nogle af de personer, der var tilbageholdt af danske soldater i Afghanistan i 2002 var endt på Guantanamo, samt at nogle af de tilbageholdte angiveligt skulle være blevet ukorrekt behandlet på en base i Kandahar. Forsvarsministeriet oplyste, at det ville undersøge sagen nærmere, og at der var rettet henvendelse til Pentagon.
2006	
19. januar	Forsvarsministeren fremsendte brev til Forsvarsudvalget vedr. § 20 S 3926. Det blev her slået

2006	fast, at danske styrker havde tilbageholdt 34 personer i Afghanistan, og at de alle var blevet frigivet i Afghanistan. Baggrunden var, at forsvarsministeren under interviewet med Guldbandsen blev gjort opmærksom på, at svaret på S 3926 angiveligt skulle have givet anledning til uklarhed.
12. maj 2006	Pentagons svarede på Forsvarsministeriets henvendelse af 21. december 2005 i et klassificeret brev.
17. maj 2006	Pentagons brev af 12. maj blev fulgt op af et uklassificeret brev til Forsvarsministeriet.
17. maj 2006	Forsvarsministeren orienterer under Folketingets spørgetid om Pentagons svar på Forsvarsministeriets henvendelse af 21. december 2005
24. maj 2006	Forsvarsministeren oversendte Pentagons brev af 17. maj 2006 til Det Udenrigspolitisk Nævn og Folketingets Forsvarsudvalg.